

Het huwelijkscontract: niet zomaar een contract!

Het nieuwe jaar is ingeluid en u heeft heugelijk nieuws: in uw familie zal een huwelijk plaatsvinden! Eén van uw twee kinderen is al enige tijd samen met zijn partner en heeft haar op oudjaar ten huwelijk gevraagd...

De tijden om roekeloos, dat wil zeggen zonder vooraf getekend huwelijkscontract, naar de ambtenaar van de burgerlijke stand te trekken, zijn al lang voorbij. Maar welk contract kiest men best?

Uw zoon, geneesheer, heeft een thuispraktijk in de gezinswoning die hij destijds zelf kocht. Hij kan een mooie carrière uitbouwen, zeker als hij met 'uw' vermogen (het vermogen dat u hem weliswaar wou schenken) binnenkort nog wat bijkomende investeringen kan doen. Zijn toekomstige vrouw, wiens ouders reeds overleden zijn, wenst ook financieel bij te dragen aan zijn carrière maar zal zelf om gezondheidsredenen niet zo lang meer voltijds professioneel actief blijven. **Geen van beiden heeft een kinderwens.**

Hoe beschermen ze elkaars vermogen en mogelijke inbrengen tegen elkaar en tegen eventuele schuldeisers? Welk comfort moet geboden worden aan de langstlevende of aan elkaar bij een mogelijk mislopen van de relatie?

Een echtscheiding en een overlijden zijn immers twee totaal tegenovergestelde oorzaken die een huwelijk doen ontbinden en dienen derhalve beiden vooraf besproken worden. En resulteren bijgevolg in een adequaat huwelijkscontract...

In dit artikel besteden we aandacht aan **het stelsel van scheiding van goederen.**

Bij een zuivere scheiding van goederen is er tussen de echtgenoten slechts een geringe financiële band. De echtgenoten moeten naar evenredigheid van hun vermogen bijdragen in de lasten van het huwelijk, maar er is geen gemeenschappelijk vermogen.

Als uw toekomstige schoondochter haar professionele loopbaan zal stopzetten leidt een zuivere scheiding van goederen misschien tot een onrechtvaardige situatie. Zij draagt immers (on)rechtstreeks bij tot de bloeiende carrière van uw zoon

maar verkrijgt geen extra vermogen op eigen naam. Er kan in een dergelijke situatie ook worden gepleit voor een meer genuanceerd huwelijkscontract met bijvoorbeeld een beperkte gemeenschap en/of een verrekenbeding.

Beperkte gemeenschap.

De echtgenoten bepalen samen welk vermogen in afwijking van het scheidingsprincipe zal toekomen aan de beperkte gemeenschap: de eigen woning van uw zoon kan ingebracht worden, de inboedel die wordt aangekocht en de kunstwerken die hij (als grote bewonderaar van moderne kunst) zal aanschaffen, enz... Als men ook andere inkomsten 'gemeen' maakt, kan men ervoor zorgen dat het vermogen beter wordt verdeeld tussen beide echtgenoten.

Het Burgerlijk wetboek, als opvangnet, zal bij een ontbinding door echtscheiding bepalen dat elkéén zijn eigen goederen terugneemt. De beperkte gemeenschap wordt in principe in twee gelijke delen verdeeld... tenzij hierover uitzonderlijke bepalingen zijn opgenomen in het huwelijkscontract. De ingebrachte goederen of deze die door de omschrijving van het gemeenschappelijk vermogen aan beide echtgenoten toebehoren, zullen afhankelijk van de bepalingen dan eigendom worden van beide echtgenoten voor de helft of voor een ongelijk deel of van slechts één der echtgenoten.

Randopmerking:

Bij een 'zuivere' scheiding van goederen weet uw zoon dat al wat hij nu bezit, later verdienen zal of van u erven zal, bij zijn overlijden normaal wordt geërfd door uw andere kind (en desgevallend door u als u hem overleeft), weliswaar met vruchtgebruik voor zijn partner. Dat zal in de praktijk wellicht wat onrust en ontevredenheid creëren! Het vruchtgebruik kan veel waard zijn, maar is tegelijkertijd heel beperkend

qua beschikkingsvrijheid.

Ook uw zoon zal, als hij als langstlevende overblijft, goed moeten overeenkomen met de tante van zijn partner die blote eigenaar zou zijn: zijn partner, enig kind, heeft door het vooroverlijden van haar ouders enkel nog een tante als wettelijke erfgename.

Om de langstlevende beter te beschermen bij een ontbinding van het huwelijk door overlijden zijn de klassieke technieken als volgt:

Schenking van het grootst beschikbaar deel: In het huwelijkscontract wordt bepaald dat elke echtgenoot een schenking doet aan de andere van het grootst beschikbaar deel. Als uw zoon of schoondochter dan overlijdt, zonder het nalaten van kinderen, krijgt de langstlevende van hen beiden...alles.

Al dient even aangestipt te worden dat wat uw zoon van u zal verkregen hebben via schenking of erfenis, door uw eigen toedoen later wel buiten de handen van uw schoondochter kan blijven... Uw uitgekende successieplanning kan de omvang van deze ruime schenking dus beperken (zie het artikel over doorgeefscheningen in Capital Ideas n°4, 2^e semester 2008).

Een minpunt van deze techniek is de fiscale druk voor de begiftigde. De successie-rechten kunnen hoog oplopen...

Omdat men met een testament of een schenking buiten het huwelijkscontract hetzelfde resultaat bereikt, wordt dit laatste meer aangeraden. De schenking in het huwelijkscontract is immers niet eenzijdig herroepbaar wat bijzonder onaangenaam kan zijn indien men in echtelijke moeilijkheden komt. Bovendien is de vrijheid om tijdens het huwelijk iemand anders nog te bedanken met een schenking ook aan banden gelegd...

Beding van aanwas: beide echtgenoten kunnen ook door bedingen van aanwas aan de langstlevende de totaliteit van on-

verdeelde goederen laten toekomen. Doch deze techniek wordt door de fiscus soms niet aanvaard als zijnde 'ten bezwaarden titel', waardoor het alsnog als een vrijgevigheid tussen echtgenoten kan worden geherkwalificeerd met alle gevolgen van dien.

Dit wat betreft de klassieke technieken. De laatste wind echter die door het land-schap van successieplanning waait, is het gebruik van een **verrekenbeding** binnen het huwelijkscontract: de echtgenoten nemen in hun contract een beding op waar-door de langstlevende echtgenoot een vor-dering verkrijgt op de nalatenschap van de eerststervende echtgenoot. De omvang van de vordering wordt berekend op basis van de eigen vermogens van de beide echtgenoten conform de details van het beding.

Het verrekenbeding kan ook aangewend worden als het huwelijk ontbonden wordt door een echtscheiding. De ongelijkheid qua beroepsinkomen tijdens het huwelijk kan dan rechtgetrokken worden: een deel van wat uw zoon bezat, komt dan alsnog toe aan zijn partner.

Men verzoekt hiermee twee doelstellin-gen: tegenover derden behoudt men het stelsel van scheiding van goederen en tege-lijkertijd bekomt men een billijke partici-

patie bij de beëindiging van het stelsel. In concreto doet men op het moment van de ontbinding 'alsof men gehuwd was onder (algemene) gemeenschap van goederen'. Zodoende bekomt elke echtgenoot (of diens nalatenschap) de helft van alle vermogens terwijl dat voor de ontbinding misschien geheel niet gelijk verdeeld was. Afhanke-lijk van de formulering in het contract kan zelfs het hele vermogen van één echtge-noot aan de andere toekomen. En dit, mits aan een paar voorwaarden te voldoen, zon-der het betalen van successierechten...

De techniek komt eigenlijk overgewaaid van onze noorderburen. Het Belgische suc-ces is te danken aan twee bijzonder gun-stige arresten van het Hof van Beroep te Antwerpen waarin besloten werd dat de vordering die de langstlevende verkrijgt niet belastbaar kan zijn (zelfs als de vorde-ring betrekking heeft op zogenaamde eigen goederen van de langstlevende echtge-noot). Enkel als deze vordering dan omgezet wordt in concrete goederen uit de nalaten-schap, zal voor de verkrijging van onroer-ende goederen wel een heffing plaatsvin-den. Het behoeft geen verdere uitleg dat dit - minstens bij het overlijden van de eerste echtgenoot - een bijzonder interessante piste is. Als er bovendien geen kinderen

uit een vorige relatie zijn, kan de omvang van de vordering ook niet betwist worden. Anderzijds is toch enige voorzichtigheid geboden. De huidige stand van zaken in verband met het (finaal) verrekenbeding wordt - misschien niet geheel onterecht - vaak als "te mooi om waar te zijn" be-schreven. De kans bestaat altijd dat de Belgische wetgever wel eens zal ingrijpen. In Nederland is de afhandeling op fiscaal vlak immers minder voordelig dan in Bel-gië. Een verrekenbeding (dat in Nederland verplicht wederzijds moet zijn tussen bei-de echtgenoten) waarbij de langstlevende echtgenoot meer krijgt bij overlijden van de andere echtgenoot dan wat hij/zij zou krijgen bij een normale verdeling van een gemeenschappelijk vermogen, wordt belast (weliswaar aan de verlaagde tarie-ven en rekening houdend met de grote vrijstellingsvoet tussen echtgenoten). In de aanloop naar de modernisering van de geldende Nederlandse Successie Wet werd deze techniek in eerste instantie zelfs nog zwaarder onder vuur genomen. Maar ge-lukkig is dit nadelig wetsvoorstel uiteinde-lijk niet opgenomen in de laatste versie van de wettekst.

Kaat Lauwers

ONZE CONCLUSIE WAT BETREFT HET VERREKENBEDING?

Voorzichtigheid is geboden maar het gebruik van het verrekenbeding zal in de nabije toekomst voor sommige echtgenoten die samen, doch 'gescheiden van goederen' door het leven gaan een heel mooie techniek van successieplanning zijn.

Laat u altijd professioneel bijstaan bij het opstellen van uw huwelijkscontract of vraag tijdens uw huwelijk af en toe aan een specialist om uw overeenkomst te actualiseren.

Kaat Lauwers, *Legal Advisor - Estate Planner*

8 jaar ervaring in Estate Planning
Licentiaat Rechten
Licentiaat Notariaat aan de U.L.B.

Kaat Lauwers vervoegde in 2005 CapitalatWork. Kaat Lauwers adviseert en assisteert onze cliënten in het volbrengen van hun persoonlijke estate planning. In het bijzonder is Kaat Lauwers gespecialiseerd in familiaal vermogensrecht en erfrecht.

Vincent Lambrecht, *Legal Advisor - Estate Planner*

Licentiaat Rechten
Fiscale Wetenschappen
Personal Financial Planner (BVB)

Sinds juni 2007 is Vincent Lambrecht werkzaam bij CapitalatWork. Vincent Lambrecht adviseert en assisteert onze cliënten in het volbrengen van hun persoonlijke estate planning. In het bijzonder is Vincent Lambrecht gespecialiseerd in het begeleiden van de opvolging van familiale ondernemingen.